

פרשת וַיִּקְרָא

צִהַר תַּעֲשֶׂה לַתָּרָה – וַיֵּרָא

וַיֵּרָא אֵלָיו ה' – וְהָרִי ה' נִרְאָה אֵלָיו כְּבָר פַּעֲמִיִּים ?

פרשתנו פותחת בהתגלותו של הקב"ה לאברהם. המדרשים מתייחסים להתגלות זו כאל קפיצת מדרגה של אברהם במעלות הקדושה והנבואה, עד שהפרשה קרויה **וַיֵּרָא**, כדי לבטא את מדרגת הראייה הרוחנית הגבוהה בה מצוי אברהם בפרשתנו. והרי לכאורה, אברהם הגיע ליעד זה כבר פעמיים, בלשון "**וַיֵּרָא**", בפרשה הקודמת. בפעם הראשונה, כאשר הקב"ה מבטיח לו את הארץ היעודה, ובשנית, בגיל תשעים ותשע, כאשר הקב"ה מוסיף לשמו את האות ה', התורמת לשינוי רוחני במהותו ומצוה אותו על המילה. פרשת **לָךְ לָךְ** גם נחתמת במצוות המילה שקיים אברהם בעצמו ובישמעאל בנו. במה איפוא נשתנה ה"**וַיֵּרָא**", של פרשתנו, משני קודמיו, עד שנפתחת בגינו, ועל שמו, פרשה חדשה?

בסיפור ההתגלות הקודמת כתוב "**וַיִּפֹּל אַבְרָם עַל פָּנָיו וַיִּדְבֹר אֵתוֹ אֱלֹקִים**". לדברי חז"ל, נפילה זו לא נעשתה ע"י אברם במכוון, לכבוד הקב"ה, אלא שקודם למילה לא היה גופו זך די הצורך ולא היה די בכוחו הרוחני כדי להישאר על עומדו בערנות מלאה. בזכות המילה ניכר השינוי בפועל. הקב"ה נראה אליו "וְהָיָה יֵשֵׁב פֶּתַח הָאֵהָל" (ישב בשל הכאב של יום ג' למילה). אך מעבר להתרגשות הגדולה האופפת אותו בשל ביקור החולים שהקב"ה "מקדיש לו", הוא מיושב לגמרי בדעתו, והכרתו צלולה ומסוגלת לקבל את ההארה הנלווית לה' הנראה אליו. אברהם מגיע לנקודת שיא בתהליך.

מדוע נזקק אברם לתוספת של ה' בשמו? לפני השינוי, אומר הקב"ה לאברם "**הֲתִהְיֶה לְפָנַי וְהָיָה תָמִים**". האם קודם לשינוי שמו, לא היה אברם **תָּמִים** במהותו? ומסביר רש"י, "עכשיו אתה חסר ה' אברים, בי עינים ב' אזנים ב' ראש הגוף, אוסיף לך אות על שמך ויהיו מנין אותיותך רמי"ח כמנין איבריך". קל להבין שערכו המספרי של השם המתוקן, אברהם, הוא 248, כמנין איברי האדם, וממילא להבין את תרומתה של האות ה' בהשלמת החמשה החסרים. אך קשה להבין את דברי רש"י הקובעים שלאברם "חסרים" שתי עינים ושתי אזניים. הרי בשום מקום לא ראינו שאברם היה עיוור או חרש חלילה? באשר למילה, ניתן להבין, שהערלה הפיזית "גרמה" לכך שאברם ייחשב כבעל מום, כי הערלה היא מעין רעלה, וכל עוד היא מחוברת לגוף, היא בגדר "מסך כהה" המסתיר אורות אלוקיים. הסרתה מלווה בהסרת הרעלה הרוחנית (מעין קטרקט), וכמו "מולידה" ומוסיפה אבר תקין, שקודם לכן היה "חסר" (ואף גרם לנזק רוחני).

ומה באשר לעיניים ולאזניים? כדי שנוכל להשיב, עלינו לשוב אל הציווי הראשון, שניתן לאברם בהיותו בחרן, "**לָךְ לָךְ מֵאַרְצְךָ וּמִמּוֹלַדְתְּךָ וּמִבְּיַת אָבִיךָ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲרָצְךָ**". המפרשים מרבים להתמודד עם השאלות: מדוע יש התייחסות משולשת לגבי המקום ממנו עליו לצאת, ומדוע לא נזכר מקום היעד. לשם שינוי, ננסה להפליג על "כנפי הדמיון", אל היעד אליו מצטווה אברם ללכת. כאשר אנו אומרים למישהו "לך ל...", הרי ברור שמה שבא אחרי **ל'** המגמה, הוא היעד, שיוצג לעיל ע"י שלוש נקודות (...). האם ייתכן שהקב"ה מורה לאברם "**לָךְ לָךְ**", במשמעות של, לך אל מקום ששמו **כ'**? ומעניין שדוקא בפרשתנו, כמו מתקבלת תשובתו של הקב"ה לשאלתנו, ובלשון תמיהה, "**הֲיִפְלֵא מֵה' דְּבָרְךָ?!**". הקב"ה הוא כל יכול, ועלינו להפעיל גם את דמיוננו, אף מעבר להגיון המוגבל, בבואנו להבין את דבר/דיבור ה'.

כדי שנוכל לבדוק האם יש באות **כ'** מסר בעבורנו, עלינו להשתדל ולהכיר אותה ואת מהותה, על דרך פנימיות. האות **כ'** (ועימה האות ל'), היא האות הפנימית ביותר בשורה הסדורה של אותיות האלפבית. שמה של האות הוא **כֶּפֶף**, משורש **כ.פ.פ.**, שכמו מלמד על פעולת הכיפוף, החיונית כדי לקבל כלים בעלי כושר קיבול (כמו **הַכֶּפֶף** שבאמצעותה אנו לוגמים מרק). ערכה המספרי של האות **כ'** הוא רק עשרים, אך אם ניקח אותה במילואה, **כֶּפֶף**, נקבל את המספר מאה, המייצג שלמות. איפה באה האות **כ'** לידי ביטוי כמייצגת שלמות? נהוג לרקום על הפרוכת של ארון הקודש בחוטי זהב צורה של כתר ולציידו את האותיות **כ"ת** (כתר תורה). לכאורה האות **כ'** היא רק במקרה האות הראשונה בתיבה **כתר**, וממילא אם אנו מסתפקים בראשי תיבות, ברור שהאות **כ'** תייצג את המילה **כתר** (כמו שהיא תייצג מלים אחרות הפותחות באות **כ'**). אך ניתן לראות שהקשר של האות ת', גם ל**כתר** וגם ל**תורה** חזק הרבה יותר. ערכה המספרי של האות **כ'** הוא **עֶשְׂרִים**. אם ניקח ונחשב בגימטריא את המילה **עֶשְׂרִים**, נקבל 620 (= **כתר**).

מתפקידיו של עם ישראל, לקבל עליו את עול מלכותו של הקב"ה, וגם להכתיר ולהמליך אותו על כל העולם, כמו שאנו פותחים בקדושה של תפילת מוסף, "**כְּתֹר** יִתְּנוּ לָךְ ה' אֱלֹקֵינוּ מְלָאכִים הַמּוֹנִי מַעֲלָה. עִם עֲמֶךָ יִשְׂרָאֵל קְבוּצֵי מִטָּה". וכיצד למעשה, מכתיר יהודי את הקב"ה? יהודי מצווה ב-620 מצוות (תרי"ג=613 מהתורה ועוד ז' דרבנן). ברגע שיהודי מקבל עליו ומקיים **כת"ר** מצוות, הרי הוא **מכתיר** בכך את הקב"ה. רמז נוסף שמביא הרב יצחק גינצבורג שליט"א הוא שהמספר הכולל של האותיות בעשרת הדברות הוא 620, כמניין **כְּתֹר**, והאות החותמת אותן היא **ד'**, "לא תִחַמַּד... אֲשֶׁר לְרַעֲךָ".

מכיוון שאנו לא בנויים לקבל ישירות את האורות האלוקיים כפי שהם, בגלל כושר הקיבול הנמוך של הכלים שלנו, עוברים האורות תהליך הקרוי השתלשלות, דרך עשר רמות שונות, של צמצום וסינון, מעין "פילטרים" הקרויים ספירות. המילה "ספירה" מרמזת על התיחום (**סִפּוּר**=גבול) שבין הספירות, אך גם על ההארה הייחודית היוצאת מאותה ספירה, מלשון ספירות. הספירה הראשונה והגבוהה ביותר מבין הספירות קרויה "**כְּתֹר**", והיא מיוצגת בקבלה גם ע"י האות **כ'**. לכל ספירה יש גם תנועה המייצגת אותה והתנועה המייצגת את ספירת ה**כְּתֹר** היא **קִמְצָה**. ומדוע משמש דוקא הצירוף הזה (**כ'**) כדי לייצג את ספירת הכתר? ספירת הכתר מייצגת את השלב המקדים להשפעת האורות, את רצונו של הבורא

